

Dorovský, Ivan

Voda pouště

Opera Slavica. 2012, vol. 22, iss. 1, pp. 35-36

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/125550>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Zůstane Józef Mehoffer, který na přelomu 19. a 20. století osazoval v Praze své vitráže. Týž Mehoffer, jehož jsem ve svém románě *Před branami Omegy*, napsaném na sklonku komunistické éry, učinil hrdinou jedné významné scény, v níž ztělesňuje polský vzdor a nadhled. Vzdor a rozpustilost nejen toho 19. století.

Krzysztof Kołtun je také zanícený diskutér. Nevím, zda se tak projevuje v časopisech, ale v razantní podobě jsem jedno takové polemické vystoupení zažil v jeho antikvariátě. Téma bylo: Czesław Miłosz. Netakticky jsem ho nadhodil já, v domnění, že Miłosz jako autor z kresů (narodil se na Litvě) bude ten tvůrce, s nímž se nostalgik kresů plně ztotožní. Stal se pravý opak. Z toho plyne, že Kołtun má své osobní pojetí kresů, do něhož se každý kresovjak nevejde. Dokonce ani autor Doliny Issy. Jak se zdá, tak mapa a podoba kresů je proměnlivá.

Kołtunova sbírka *Svatební noc*, inspirovaná mimochodem sňatkem jeho prvorozeného syna, obsahuje čtyři příznačné básně: *Návrat z noci* (*Z nocą – powrót*), *Koncert v noci* (*Koncert nocą*), *Svatební noc a Chopinova noc* (*Noc Chopina*). Kołtun patří k těm básníkům, kteří své verše přesně datují. Tak např. za třetí zmíněnou básni uvádí, že vznikla v noci 4. září 2010 ve Dvorku v Zółtańcích, a současně dodává, že to bylo zároveň v noci 201. výročí narozenin Julia Słowackého. Tato poznámka je pro Kołtuna charakteristická, neboť – jak ukazují další přípisy – valná část jeho poezie byla napsána v noci. Krzysztof Kołtun je noční pták. A ani připomenutí Julia Słowackého není bezvýznamné, poněvadž i on pochází z kresů.

František Všetická

Voda pouště

Titulek jsem si vypůjčil z překladu knihy slovinského básníka Andraže **Poliče** (nar. 1972), která vyšla koncem minulého roku v překladu Petra Mainuše. (Andraž Polič, *Voda pouště*, vydavatelství Književno društvo Hiša poezije, Lublaň 2011). Překladatel je Poličův vrstevník. Má zatím na svém kontě už téměř desítku přeložených knih. Patří k prvním absolventům slovenistiky, která byla založena na brněnské filozofické fakultě (obdobně také na Karlově univerzitě v Praze) v první polovině devadesátých let minulého století. Z absolventů se postupně zformovala početnější pražská a méně početná brněnská skupina překladatelů ze slovinské literatury. Někteří z nich se orientují na překlady prózy, jiní (je jich méně) na poezii i prózu a další na prózu i drama.

Poličova sbírka se skládá ze dvou částí: *Poušť* a *Voda*. Podle autorových slov verše vznikly v roce 2004 v oáze *Siwa na okraji libyjské pouště*. Autor koncipoval sbírku formálně tak, jak on a jeho milá sedm dní a sedm nocí *naslouchali pouštním dnům a nocím*. V Poličových verších se odrážejí čiré vody Mediteránu, v němž se mísí, prolínají a kříží filozofické systémy, mýty, legendy i všechna tři velká monoteistická náboženství – judaismus, křesťanství, islám.

Knížně vydaný překlad Poličových, Stojícíových a Ignjatovićových básní i časopi-secky uveřejněných veršů některých dalších slovinských, bulharských a charvátských autorů mě nutí k tomu, abych učinil několik obecnějších poznámek, abych upozornil překladatele poezie (ať už ze slovinštiny, srbštiny, charváštiny, makedonštiny či bulharštiny) na některé „*dětské nemoci*“, které ostatně prodělává každý překladatel. Především je ne-

zbytné se vymanit ze *zajetí* originálu. Originál totiž skrývá četné zrádnosti, pasti, do nichž se snadno může překladatel chytit. Z mnoha uvedu jednu. Týká se jak antických, tak současných vlastních jmen a zeměpisných názvů. Překladatel je přebírá z originálu v domnění, že jsou takto napsaná správně: Euridika, správně Eurydika, Sapho, správně Sapphó, Osiris, spr. Osírís, Sisifos, Sysifos, spr. Sísyfos, Nikita Stanesku, spr. Nichita Stanescu, Mirča Dinesku, spr. Mircea Dinescu, Trakie, spr. Thrákie, ve Skopje, spr. ve Skopji aj.

Zejména začínající překladatelé často podléhají interpunkci originálu a přebírají ji do českého překladu. Počínají si přitom často dosti svévolně – v téže básni, která je v originálu bez interpunkce, někde ji dávají, jinde nikoli. Tím ovšem posouvají umělecký záměr přeloženého díla. Velmi důležitý je výběr slov, znalost reálií, znalost domácí (naší) básnické tvorby a evropské literatury a kultury. To vše by nesporně napomohlo k tomu, aby také překlady ze slovinštiny a z dalších jihoslovanských národních literatur měly výraznější dopad, případně aby ovlivnily český literární proces a české sociokulturní prostředí a staly se trvalou součástí českého překladového fondu.

Ivan Dorovský